

dr Maciej Dudziak
Wydział Humanistyczny
Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim

Autoreferat

1. Imię i nazwisko:

Maciej Dudziak

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

- dyplom doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii nadany uchwałą Rady Wydziału Historycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 8 grudnia 2003 roku na podstawie rozprawy doktorskiej: „Mała ojczyzna w euroregionie. Tożsamość kulturowa mieszkańców pogranicza polsko-niemieckiego (na przykładzie gminy Witnica)”, promotor: dr hab. prof. UAM Andrzej Brenz, recenzenci: prof. zw. dr hab. Anna Szyfer, prof. zw. dr hab. Wojciech Burszta;
- dyplom ukończenia stacjonarnych jednolitych pięcioletnich studiów wyższych magisterskich na kierunku etnologia z wynikiem bardzo dobrym, Wydział Historyczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, tytuł magistra uzyskany w dniu 24 maja 1999 roku, temat pracy magisterskiej: „Uniwersalizacja wspólnoty europejskiej. Krótka historia idei”, promotor: dr hab. prof. UJ Czesław Robotycki, recenzent: prof. zw. dr hab. Wojciech Burszta.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych:

- od 2002 do chwili obecnej – adiunkt na Wydziale Humanistycznym Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim (wcześniej: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim);
- od 2003 do 2004 – umowa o dzieło z Wyższą Szkołą Administracji w Bielsku-Białej;
- od 2005 do 2011 – adiunkt w Zakładzie Badań Narodowościowych Instytutu Slawistyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie;
- 2007 – umowa o dzieło z Wyższą Szkołą Integracji Europejskiej w Szczecinie;
- od 2007 do 2008 – umowa o dzieło z Wyższą Szkołą Biznesu z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim;
- 2008 – umowa o dzieło z Uniwersytetem Szczecińskim;
- 2008 – zastępca Dyrektora Instytutu Administracji Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim;
- od 2008 do 2013 – kierownik Zakładu Kulturoznawstwa w Instytucie Humanistycznym w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

a) Tytuł osiągnięcia naukowego:

Tożsamość rozmyta. Stowarzyszenia i towarzystwa na pograniczu polsko-niemieckim w latach 1989 – 2019.

b) Autor, tytuł publikacji, nazwa wydawnictwa, rok wydania, recenzent wydawniczy:

M. Dudziak, *Tożsamość rozmyta. Stowarzyszenia i towarzystwa na pograniczu polsko-niemieckim w latach 1989 – 2019*, Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża, Gorzów Wielkopolski 2022, ISBN: 978-83-66703-92-6, [recenzja wydawnicza prof. PK dr hab. Krzysztof Wasilewski], s. 260.

c) Omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania:

Monografia *Tożsamość rozmyta. Stowarzyszenia i towarzystwa na pograniczu polsko-niemieckim w latach 1989 – 2019* stanowi podsumowanie moich wieloletnich badań z zakresu szeroko rozumianego pogranicza polsko-niemieckiego. Publikacja zestawia równocześnie trzy dekady działalności najbardziej istotnych i kluczowych stowarzyszeń dla przywołanego powyżej obszaru, gdyż organizacje pozarządowe w różny sposób i z różną intensywnością współtworzyły intencjonalnie kreowaną złożoną tożsamość kulturową pogranicza polsko-niemieckiego. Tę ostatnią należy uznać za regionalną i lokalną egzemplifikację dłuższych procesów kulturowych mających miejsce w całej Europie.

Nadrzędnym celem książki jest próba zdiagnozowania stanu kondycji tożsamości kulturowej transgranicza polsko-niemieckiego. Wypadkową powyższego celu jest teza badawcza, zgodnie z którą mieszkańcy transgranicza tworzą mniej lub bardziej ustrukturyzowane wspólnoty o charakterze postemigracyjnym, powstałe w wyniku doświadczeń poprzemieszaniowych będących efektem II wojny światowej oraz ich funkcjonowania w transgraniczu polsko-niemieckim, gdzie tożsamość kulturowa ma wielowarstwowy i wieloaspektowy charakter – będący z kolei wynikiem indywidualnych i grupowych wyborów, w których tożsamość etniczna jest jednym z głównych faktorów.

Monografia stanowi także próbę odpowiedzi na pytanie, gdzie w trzeciej dekadzie XXI wieku należy szukać tożsamości kulturowej obszaru pogranicznego, ewoluującego w kierunku szeroko rozumianego transgranicza, w którym mieszkają się różne etnosy, ulegające wzajemnemu częściowemu przemieszaniu. Tożsamość wynika bowiem z potrzeby indywidualnych pytań o różnice, podobieństwa – zarówno te dystynktywne, jak również te stanowiące tło codziennych strategii radzenia sobie w życiu indywidualnym i wspólnotowym. Skądinąd tożsamość transgranicza jest dynamicznym procesem, który w przewidywalnej

przyszłości nie ulegnie zakończeniu, by móc *ex post* poddać go ostatecznemu opisowi i stworzyć jego jasne definicje.

Warto podkreślić, że materiały wykorzystane w rozprawie pochodzą między innymi z badań empirycznych prowadzonych w oparciu o metodę wywiadu nieskategoryzowanego w latach 2019-2021 na terenie powiatu gorzowskiego oraz Märkisch-Oderland po stronie niemieckiej. Kolejną zastosowaną metodą badawczą jest metoda badań jakościowych, według której została przeprowadzona analiza dokumentów ujętych w zbiorach archiwalnych Towarzystwa Przyjaciół Witnicy oraz Polsko-Niemieckiego Stowarzyszenia „Educatio” Pro Europa Viadrina. Materiały z nich pochodzące mają unikatową wartość zarówno z punktu widzenia badawczego, jak i z uwagi na ich dostępność, a raczej jej brak. Archiwa, których częścią są sprawozdania z działalności tych stowarzyszeń, nie występują w żadnych powszechnym rejestrze publicznym.

Książka stanowi uzupełnienie widocznej luki w badaniach prowadzonych z perspektywy dzisiejszych studiów nad kulturą, zwłaszcza na pograniczu polsko-niemieckim. Z punktu widzenia nauk o kulturze i religii wiedza na temat tożsamości kulturowej mieszkańców pogranicza polsko-niemieckiego – zarówno w kontekście historycznym, jak i współczesnym – jest wciąż niedostateczna i wymaga ciągłej systematyzacji. Fakt ten wynika między innymi z wciąż otwartego i dynamicznego procesu, jakim jest tworząca się/ tworzące się tożsamość/ tożsamości kulturowe mieszkańców pogranicza polsko-niemieckiego.

Monografia składa się z siedmiu rozdziałów, bibliografii oraz załącznika w postaci kwestionariusza ankiety badawczej.

W rozdziale pierwszym noszącym tytuł *Ziemie Zachodnie. Zarys problematyki badawczej. Stan badań. Metodologia* prezentuję i przybliżam syntetyczny przekrój problematyki badawczej analizowanej w niniejszej monografii ze szczególnym uwzględnieniem konkretnych, odrębnych etapów badań prowadzonych na Ziemiach Zachodnich po 1945 roku. W rozdziale drugim rozprawy wymownie zatytułowanym *Ziemie Pozyskane* wskazuję na ideologiczne podstawy działań kolonizacyjnych realizowanych przez władze komunistyczne PRL po 1945 roku. Z drugiej strony, omawiam stosunek tychże władz do samego procesu kolonizacyjnego na tzw. Ziemiach Zachodnich. Warto dodać, że sam tytuł rozdziału jest swoistym nawiązaniem do pojęcia „Ziem Odzyskanych”, które zostało stworzone i wprowadzone do literatury przedmiotu przez Andrzeja Saksona. W rozdziale trzecim pod tytułem *Tożsamości rozmyte* zbiorczo przedkładam wybrane poglądy na problematykę tożsamości, w tym tożsamości kulturowej. W rozdziale czwartym, mianowicie

w *Retrotopiach*, przy wykorzystaniu pojęcia utworzonego przez Zygmunta Baumana, zestawiam dwa przypadki użycia historii, a raczej jej pamięci, do rozumienia i recepcji czasów współczesnych. Rozdział piąty, zatytułowany *Stowarzyszenie jako wspólnota*, stanowi analizę trzech dekad (1989–2019) funkcjonowania lokalnych organizacji pozarządowych. Są nimi: Towarzystwo Przyjaciół Witnicy oraz Polsko-Niemieckiego Stowarzyszenia „*Educatio*” Pro Europa Viadrina. Z kolei rozdział szósty o tytule *Afiliacje* jest zwięzłym przeglądem zarówno organizacji pozarządowych, jak i cyklicznych projektów, które pośrednio albo wprost czerpały inspiracje do własnych działań ze stowarzyszeń przedstawionych w rozdziale piątym tejże rozprawy. Ostatni rozdział siódmy pt. *Pendler. Nowa forma wielokulturowości na pograniczu polsko-niemieckim*. Jego nadrzędnym celem jest prześledzenie i zdefiniowanie nowego zjawiska tożsamości kulturowej w transgraniczu polsko-niemieckim. Co istotne, termin „transgraniczne” z jednej strony bywa dość często używany w języku potocznym, z drugiej natomiast, nie bez powodu, stanowi pewnego rodzaju metaforę jednostki żyjącej równocześnie w dwóch rzeczywistościach kulturowych.

Książkę wieńczy bibliografia oraz wspomniany powyżej załącznik w formie kwestionariusza ankiety, w którym umieściłem dwa zestawy pytań nieskategoryzowanych stanowiących podstawę przeprowadzonych przeze mnie wywiadów zarówno po polskiej, jak i po niemieckiej stronie. Należy dodać, iż w trakcie przygotowania ostatecznej wersji niniejszej rozprawy wybuchła pandemia COVID-19, której skutki musiały zostać wzięte pod uwagę w książce, stąd właśnie mimo cezury czasowej określonej w tytule 1989-2019 znalazł się rozdział siódmy dotyczący okresu 2020-2021.

W sferze problemowej i teoretycznej poruszana w monografii problematyka dotyczy tożsamości kulturowej charakterystycznej dla drugiej połowy XX wieku i pierwszych dekad wieku XXI. Jej fundamentów należy dopatrywać się między innymi w wielkich procesach migracyjnych mających miejsce w Europie po II wojnie światowej. To one wszakże uczyniły z rzeczowej tożsamości kulturowej jedno z centralnych i badawczo frapujących zagadnień w dociekaniach na temat ogólnie pojętej kondycji człowieka.

Głównym bodźcem do przeprowadzenia procesu badawczego i napisania niniejszej książki był fakt, iż w literaturze przedmiotu problematyka tożsamości kulturowej mieszkańców pogranicza polsko-niemieckiego była i nadal jest niedostatecznie rozpoznana. Co najważniejsze – zwłaszcza z perspektywy nauk o kulturze i religii – zauważalny jest brak opracowań poświęconych współczesnej kondycji kulturowej społeczności zamieszkującej obszar transgraniczny województwa lubuskiego.

Trzeba podkreślić, że w monografii biorę pod uwagę dwie cezury czasowe, które zasadniczo regulowały problematykę tożsamości kulturowej badanego przeze mnie obszaru: lata 1945-1989 (okres kolonizacji i wynikający z niego proces homogenizacji kulturowej) oraz lata 1989-2019 (okres poszukiwania i tworzenia się tożsamości kulturowych). W pracy, co zaznaczyłem powyżej, biorę również pod uwagę skutki pandemii COVID-19 w zakresie „odstąpienia” szeregu problemów oraz procesów na pograniczu polsko-niemieckim.

Po 1945 roku przesiedlenia na Ziemię Zachodnie były skutkiem zmian terytorialnych wynikających z II wojny światowej i porozumień oraz decyzji podjętych na skalę międzynarodową. Przesiedlenia ludności na Ziemię Zachodnie stanowiły część szerszego procesu przekształcania granic i ustalania nowego ładu europejskiego po II wojnie światowej. Większość tych zmian została zaakceptowana w ramach postanowień konferencji poczdamskiej w 1945 roku, które skądinąd zdecydowały o nowym podziale Europy po zakończeniu wojny.

Przyłączenie tzw. Ziem Zachodnich i Północnych, zwanych również Ziemiami Odzyskanymi, do państwa polskiego po 1945 roku pociągnęło za sobą konsekwencje migracji będącej jedną z najbardziej doniosłych w całej historii XX-wiecznej Europy. Po pierwsze, w wyniku ustaleń wzmiankowanej powyżej konferencji pokojowej w Poczdamie, nastąpił masowy *exodus* ludności niemieckiej za Odrę, po drugie zaś, opuszczone przez dotychczasową ludność ziemie należało poddać planowej kolonizacji i zasiedleniu przez ludność polską.

W części rozprawy obejmującej lata 1945-1989 niniejszym opisuję mechanizmy formowania przez rządy komunistyczne na terenach Ziem Zachodnich nowego, socjalistycznego społeczeństwa zacierającego dotychczasowe różnice kulturowe oraz językowe, jak również wyodrębniam proces planowej i ideologicznej repolonizacji.

Z kolei w drugiej i zasadniczej części książki dotyczącej okresu pomiędzy 1989 a 2019 rokiem przedkładam analizę i przegląd różnorodnych prób poszukiwania lokalnej tożsamości kulturowej, które zostały podjęte przez organizacje pozarządowe i były już prowadzone w warunkach zhomogenizowanych społeczności o charakterze postmigracyjnym.

W gminie Witnicy od końca lat osiemdziesiątych XX wieku przez ponad dwie dekady wieku XXI działało Towarzystwo Przyjaciół Witnicy. Dało ono w późniejszym okresie podstawę do utworzenia w połowie lat 90. XX wieku Polsko-Niemieckiego Stowarzyszenia „*Educatio*” Pro Europa Viadrina.

W obu przypadkach wskazane organizacje pozarządowe nie tylko zajmowały się badaniami i popularyzacją przeszłości miasta i regionu, ale również wchodziły w ścisłe kooperacje z byłymi mieszkańcami. W oparciu o tego typu aktywność, a zwłaszcza działalność

Polsko-Niemieckiego Stowarzyszenia „Educatio” Pro Europa Viadrina, opracowano programy dydaktyczno-popularyzatorskie dedykowane różnym grupom odbiorców, w których centralnym punktem ciężkości stało się poszukiwanie lokalnej tożsamości kulturowej. Szeroko i przekrojowo przedstawiam te zagadnienia w piątym rozdziale książki pt. *Stowarzyszenie jako wspólnota*. Warto tutaj choćby przywołać dwa nader ważne przedsięwzięcia zlokalizowane obok siebie, to jest Park Drogowskazów i Słupów Milowych Cywilizacji oraz Izbę Pamięci będącą w istocie muzeum miejskim. Charakterystyczną cechą wspólną zarówno w jednym, jak w i drugim przypadku idei budowania lokalnej tożsamości kulturowej był fakt jej ufundowania na przeszłości i dziedzictwie kulturowym. Kolejnym spoiwem łączącym wskazane powyżej przykłady jest również ich intencjonalna kreacja wywołana przez liderów tych organizacji.

Innym niezwykle ważnym elementem rozprawy jest prześledzenie oddziaływania omawianych organizacji pozarządowych na inne, również funkcjonujące w regionie transgranicznym, które dały impuls do własnych poszukiwań i kreacji w zakresie lokalnej tożsamości kulturowej, czego dają wyraz w rozdziale szóstym zatytułowanym *Afiliacje*.

Zarysowane powyżej dwa wyróżnione w pracy okresy analityczne stanowią podstawę do sformułowania hipotezy badawczej o zdefiniowanej w pracy i ujętej również w samym jej tytule **tożsamości rozmytej**, która stanowi konsekwencję i wypadkową intencjonalnych, spontanicznych procesów kulturotwórczych.

Ruchy oddolne, zorganizowane w formie towarzystw i stowarzyszeń, zajęły się jeszcze przed 1990 rokiem badaniem przeszłości oraz nawiązywaniem relacji z byłymi mieszkańcami, a w konsekwencji, jak zaznaczyłem, intencjonalnym kreowaniem nowej lokalnej tożsamości kulturowej, której w rezultacie przydaję miano „tożsamości rozmytej”. Wszelako tożsamość rozmytą definiuję, jako nakładanie się na siebie różnych warstw kulturowych doświadczeń i pierwotnych tożsamości, których źródła wypływają z odmiennych od siebie kontekstów kulturowych. Ważnym aspektem i mechanizmem konstytuowania się takiego stanu stał się zrealizowany do pewnego stopnia projekt inżynierii społecznej po 1945 roku w postaci nowego, socjalistycznego i zhomogenizowanego społeczeństwa Ziemi Zachodnich oraz projekty i programy lokalnych działań intencjonalnego poszukiwania i tworzenia tożsamości kulturowej.

W następstwie rozmycia powstaje szczególna tkanka wielokulturowości o kształtach trudnych do uchwycenia w konwencjonalnych ramach poznawczych. Przyjęta w książce perspektywa kładzie szczególny akcent na wymiar lokalny i transgraniczny tożsamości kulturowej, który jest jedną z możliwych tożsamości w konkretnym czasie i konkretnym miejscu – bez konieczności zarzucania i odrzucania wymiaru narodowego.

Konsekwencją tezy postawionej w pracy jest konkluzja, iż tożsamość rozmyta oznacza wielowarstwowość i współistnienie różnorodnych wątków kulturowych oraz etnicznych.

W czasach niepewności, kulturowych i społecznych lęków oraz frustracji będących najczęściej konsekwencjami działań i strategii podejmowanych w przeszłości, pytanie o tożsamość prowadzi w kierunku najbardziej fundamentalnej kwestii, czyli, w tym przypadku, do pytania o aktualną kondycję kulturową pogranicza polsko-niemieckiego.

Finalną kwestią rozprawy jest więc współczesność. Zasadnicza zmiana w zakresie pozostających poza dotychczas obowiązującą kontrolą przekroczeń granicy państwa nastąpiła wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej oraz i przede wszystkim do Strefy Schengen, gdzie w zupełnym oderwaniu od intencji refleksyjnego założenia bycia na pograniczu spontanicznie zaczęła wytwarzać się odmienna, nowa tożsamość bazująca na bezpośrednim i niemal równoczesnym doświadczeniu dwóch stron pogranicza. Dotyczy to zarówno Niemców, jak i Polaków, choć naturalnie przewaga leży po stronie polskiej.

Swobodne przekraczanie granicy będącej swoistym *limes* wywołało między innymi następujące skutki przyczyniające się do poniższych spontanicznych procesów kulturotwórczych:

1. Polacy mieszkający na stałe po polskiej stronie, a pracujący i dojeżdżający do pracy po niemieckiej;
2. Polacy mieszkający na stałe po niemieckiej stronie i dojeżdżający do pracy polskiej stronie;
3. Polacy mieszkający i pracujący po niemieckiej stronie, ale w bezpośredniej bliskości granicy;
4. Niemcy mieszkający po niemieckiej stronie, ale pracujący po polskiej;
5. Niemcy mieszkający po polskiej stronie, i pracujący po niemieckiej.

W efekcie z obszaru przygranicznego rozumianego w kategoriach administracyjnych powstaje teren transgraniczny, w którym każdego dnia dokonują się dziesiątki tysięcy zwykłych, codziennych interakcji mających jeszcze dwie dekady temu charakter rzeczywistego wyjazdu zagranicznego. Nie są to już projekty euroregionalne, samorządowe, czy biznesowe kreowane intencjonalnie, ale życiowe strategie radzenia sobie ze zróżnicowaną rzeczywistością.

W rozdziale 7. książki zatytułowanym *Pendler* opisuję za pomocą tego terminu (to jest oznaczającego osobę, która jednego dnia z powodu pracy, relacji międzyludzkich oraz innych powodów znajduje się w dwóch różnych rzeczywistościach kulturowych) jeden z możliwych kierunków ewoluowania lokalnej tożsamości kulturowej.

Jednym z pytań badawczych wynikłych w trakcie eksploracji terenowych zadanych w treści niniejszej książki jest pytanie o etos etniczny/ narodowy, który przynajmniej dla części mieszkańców transgranicza przestaje być jedynym i najważniejszym elementem determinującym tożsamość.

Etniczność i jej konsekwencje mają dziś zasadnicze, choć nie dominujące znaczenie dla zrozumienia części procesów tożsamościowych w polsko-niemieckim obszarze transgranicznym. Istnienie tożsamości rozmytej, której depozytariuszem jest wspomniany „pendler”, jest jedną z możliwych strategii radzenia sobie w rzeczywistości.

Rzeczywistość pogranicza ma charakter dynamiczny i reaguje zarówno na zmiany pokoleniowe, jak naturalną zmianę władz samorządowych, od których aktywności i otwartości zależy dynamika funkcjonowania omawianych organizacji pozarządowych. Dla przykładu właśnie w samej Witnicy po zmianie władz samorządowych w roku 2014 rozpoczął się szybki proces zarzucania dotychczasowego wsparcia działalności organizacji pozarządowych prowadzonego przez blisko trzy dekady na polu lokalnych relacji polski-niemieckich. W konsekwencji, zwłaszcza po roku 2019 należy odnotować – szczególnie w przypadku Stowarzyszenia „Educatio” – przejście w stan aktywności niewykraczającej poza organizację okazjonalnych wycieczek studyjnych oraz sporadycznych wykładów dotyczących historii, zwłaszcza losów społeczności żydowskiej w Witnicy przed 1945 rokiem. Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie „Educatio” Pro Europa Viadrina jest dziś jedną z wielu tego typu organizacji o charakterze lokalnym.

Podsumowując:

1. Na bazie powyższych ustaleń stwierdzić należy, że nowe tożsamości kulturowe na pograniczu polsko-niemieckim mają charakter niejednorodny, a procesy kulturowe nie przebiegają dokładnie lub też nawet w zbliżony do siebie sposób na obszarze całych Ziemi Zachodnich. Mamy raczej do czynienia z wyspami mikrowspólnot w ramach poszczególnych społeczności lokalnych, dla których odniesienie do tożsamości etnicznej – jak zaznaczyłem wcześniej – nie stanowi wyłącznego kwalifikatora określającego w pełni kondycję tożsamościową.
2. Tożsamość ta jako jedna z możliwych ma charakter rozmyty, co w tym przypadku oznacza jej wielowarstwowość: począwszy od społeczności chłopskich przed 1945 rokiem, przez unifikujący system realnego socjalizmu, na przebudowie społecznej, po 1989 roku skończywszy. Społeczności funkcjonujące w ramach tradycyjnych kultur lokalnych przed 1945 rokiem żyły w różnych, z reguły całkowicie odmiennych, wręcz kontrastujących kontekstach kulturowych (np. były wschodnie

tereny II Rzeczypospolitej vs. osadnicy z Wielkopolski). Przesiedlenia na tereny należące wcześniej do państwa niemieckiego doprowadziły do całkowitego rozbitcia tych społeczności. W ciągu następnych kilkudziesięciu lat ludzie na tych terenach poddawani byli mniej lub bardziej wymuszonej homogenizacji w systemie realnego socjalizmu, z jego społeczno-kulturowymi metodami oraz konsekwencjami. Po przełomie 1989 roku kolejne pokolenia musiały zaadaptować się do nowej rzeczywistości i jej różnych odsłon, czyli wstąpienia Polski do Unii Europejskiej i funkcjonowania w ramach strefy Schengen.

3. Fakt istnienia zmieniających się relatywnie szybko etosów w ustabilizowanym świecie tradycyjnie pojmowanych, osiadłych społeczności nasuwa na myśl kulturę społeczności Ziem Zachodnich jako stale fluktuującą i równocześnie poszukującą legitymizacji własnej egzystencji w rzeczywistości dzisiejszego polsko-niemieckiego transgranicza.
4. Na bazie społeczności postmigracyjnej Ziem Zachodnich, zwłaszcza po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej i wejściu do strefy Schengen, tworzy się transgraniczna społeczność wielokulturowa.
5. We wskazanym obszarze nie istnieją realne ograniczenia w przepływie towarów, usług, kapitału, pieniędzy i ludzi, tym samym brak instytucjonalnych barier powstrzymujących migrację pomiędzy krajami wchodzącymi w obręb danego obszaru. Nie ma również żadnych instytucjonalnych i prawnych ograniczeń możliwości wyboru miejsca osiedlenia. Wskazać należy również, iż nie ma żadnych instytucjonalnych i prawnych ograniczeń możliwości podejmowania pracy.

Społeczności obszaru transgranicznego mogą się tym samym rozwijać zgodnie z modelem pluralizmu kulturowego, według którego jednostki, grupy narodowe i etniczne mają pełne prawo i jednakowe możliwości podtrzymywania i rozwoju swych kultur.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Przed zredagowaniem książki habilitacyjnej część rozważań dotyczących tytułowego zagadnienia zawarłem w formie rozdziałów w monografiach i artykułach naukowych z myślą o poddaniu ich ocenie znawców problemu w następujących publikacjach:

1. M. Dudziak, 2020, *Tożsamości rozmyte. Tożsamość kulturowa pogranicza polsko-niemieckiego w XXI wieku. Zarys problemów*, „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa”, nr 52, tekst dostępny online <https://doi.org/10.11649/sn.2376>.

2. M. Dudziak, 2021, *Neumark's Retrotopia in the Context of Zygmunt Bauman's Theory* [in:] P. Rotengruber, J. Tyszka (ed.), *Cultural Course Correction or Back to the Past?*, Kontekst Scientific Publisher, p. 175-180.

3. M. Dudziak, 2023, *Pendler. Nowa forma wielokulturowości na pograniczu polsko-niemieckim*, „Studia - konteksty pogranicza”, nr 7, s. 71-81.

Moje pozostałe osiągnięcia naukowe ściśle wiążą się z ujęciem historycznym zagadnienia wielokulturowości, tożsamości kulturowej mieszkańców pogranicza polsko-niemieckiego, jak również ich współczesnych kontekstów i przejawów. Doświadczenia wielokulturowości na polsko-niemieckim pograniczu są interesującym tematem badań, zwłaszcza w kontekście historii, kultury i stosunków między Polską a Niemcami. Pogranicze między tymi dwoma krajami było wielokrotnie kształtowane przez złożone zdarzenia historyczne, które wywarły wpływ na różnorodność etniczną, językową i kulturową tego regionu. Badania nad wielokulturowością w tym obszarze poświęciłem głównie analizie kilku nadrzędnych problemów, a mianowicie: historii (rozumienie zmian terytorialnych i politycznych, które wpłynęły na etniczne zróżnicowanie regionu), współczesnym wyzwaniom (integracja społeczności imigranckich, kształtowanie polityki wielokulturowości, dialog międzykulturowy i sposoby współpracy grup w takich obszarach jak edukacja, służba zdrowia czy sfera publiczna) oraz turystyce i wymianie kulturalnej.

Wzmiankowaną tematykę obejmują m. in. następujące publikacje:

1. M. Dudziak, 2004, *Między polityką narodowościową a rzeczywistością wielokulturową. Szkice z pogranicza polsko-niemieckiego*, [w:] M. Buchowski,

- A. Brencz (red.), *Polska–Niemcy. Pogranicze kulturowe i etniczne. Poland–Germany. Cultural and Ethnic Border, Archiwum Etnograficzne, t. 42*, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, Uniwersytet Wrocławski, Wydawnictwo Poznańskie, Wrocław – Poznań, s. 163-184.
2. M. Dudziak, 2004, *Od osławiania krajobrazu kulturowego do kreowania nowej tożsamości kulturowej*, [w:] E. Jaworski (red.), *Nowa Marchia: prowincja zapomniana*, z. I, Wydawnictwo Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, Gorzów Wielkopolski, s. 113-140.
 3. M. Dudziak, 2005, *Ziemia Lubuska – Euroregion – Nowa Marchia. Rzecz o konstruowaniu tożsamości kulturowej*, „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa”, nr 27, s. 209-214.
 4. M. Dudziak, 2006, *Tożsamość a wielokulturowość. Od dezintegracji do integracji wspólnoty*, „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa”, nr 28, s. 167-180.
 5. M. Dudziak, 2006, *Euroregionalne neoplemię. Czy istnieje transgraniczna tożsamość wytworzona?* [w:] K. Krzysztofek, A. Sadowski (red.), *Obywatelstwo i tożsamość w społeczeństwach zróżnicowanych kulturowo i na pograniczu*, t. I, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok, s. 277-286.
 6. M. Dudziak, 2007, *Pejzaże (po)granicza. Raport z badań*, Gorzów Wielkopolski.
 7. M. Dudziak, W. J. Burszta, R. Piotrowski (red.), 2009, *Europa – Slavia – Germania. W poszukiwaniu tożsamości*, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Gorzów Wielkopolski – Poznań – Warszawa.
 8. M. Dudziak, 2009, *Europa – Slavia – Germania. W poszukiwaniu tożsamości*, [w:] W. J. Burszta, M. Dudziak, R. Piotrowski (red.), *Europa – Slavia – Germania. W poszukiwaniu tożsamości*, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa – Gorzów Wielkopolski, s. 7-12.
 9. M. Dudziak (red.), 2010, *Europa – Slavia – Germania. Hermeneutyka pogranicza*, Gorzów Wielkopolski.
 10. M. Dudziak, 2010, *Europa – Slavia – Germania. Hermeneutyka pogranicza*, [w:] M. Dudziak (red.), *Europa – Slavia – Germania. Hermeneutyka pogranicza*, Gorzów Wielkopolski, s. 9-14.
 11. M. Dudziak, 2014, *Szkic o złotym plugu, czyli gorzowska wielokulturowość i (pop)wielokulturowość powtórnie odkryte*, [w:] B. Orłowska, P. Krzyżanowski

- (red.), *Gorzów miastem wielu kultur*, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, s. 199-208.
12. M. Dudziak, 2014, *Płynne (euro)pogranicze. Uwagi i wyniki badań w perspektywie kulturoznawstwa jako dyscypliny zaangażowanej*, „Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza”, t. V, s. 37-48.
 13. M. Dudziak, 2017, *Płynność i fluktuacja. Globalne konteksty lokalnego (po)granicza*, „Studia – konteksty pogranicza”, nr 1, s. 133-141.
 14. M. Dudziak, 2019, *Homogeniczność i różnorodność. Pantenomiczne konteksty wielokulturowości. Refleksje na marginesach gorzowskich Wigilii Narodów* [w:] B. Orłowska, P. Krzyżanowski, K. Wasilewski (red.), *Kustosz cygańskiej pamięci: księga dedykowana Edwardowi Dębickiemu w 85. rocznicę urodzin oraz w 65. rocznicę pracy twórczej i artystycznej*, Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, s. 177-188.

W kręgu moich zainteresowań badawczych pozostających w styczności z kwestią tożsamości kulturowej mieszkańców pogranicza polsko-niemieckiego znajdują się także zagadnienia z zakresu ogólnej problematyki tożsamości kulturowej, a zwłaszcza te związane z rozumieniem tożsamości kulturowej jako złożonego i wielowymiarowego konceptu, który odnosi się do sposobu, w jaki ludzie identyfikują się z określoną grupą kulturową oraz jakie wartości, przekonania, tradycje, języki, zwyczaje, sztuka i historia są wspólne dla tej grupy.

Zagadnienia te ująłem w podanych poniżej artykułach:

1. M. Dudziak, 2019, *Między nomadyzmem a współczesną plemiennością*, „Język. Religia. Tożsamość”, nr 2 (20), s. 129-136.
2. M. Dudziak, 2021, *Tożsamość. Kultura. Transgraniczne*, „Język. Religia. Tożsamość”, nr 1 (23), s. 253-262.

Ponadto jednym z tematów będących pochodną głównego obszaru moich dociekań jest tematyka euroregionów i ich funkcjonowania, w tym również w zakresie ekonomiczno-społecznym. Prowadzone przeze mnie badania nad ideą euroregionalną obejmują przede wszystkim transgraniczne struktury współpracy między różnymi państwami i instytucjami na obszarach przygranicznych w Europie. Celem euroregionów jest promowanie współpracy i integracji na granicach państwowych, tak aby wzmocnić więzi kulturowe, gospodarcze i społeczne między regionami, stąd też niektóre z publikacji poświęciłem problemom takim, jak funkcjonowanie euroregionów (zwłaszcza w zachodniej Polsce) i tworzenie się wspólnego,

szeroko rozumianego obszaru współpracy kreowanego na mocy porozumień samorządowych oraz organizacji pozarządowych.

Powyższej tematyki tyczą się rozdziały w monografiach i artykuły:

1. M. Dudziak, 2006, *Być księgowym. Być poetą*, [w:] M. Dudziak (red.), *Region – Euroregion – Wspólna Europa. Kulturowo-społeczne wymiary pogranicza na przykładzie Euroregionu „Pro Europa Viadrina*, Gorzów Wielkopolski, s. 9-12.
2. M. Dudziak, 2006, *Centrum Badań Euroregionalnych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej pod patronatem Instytutu Slawistyki PAN w Warszawie. Zarys Historii*, [w:] Z. Głodek, P. Nisiewicz, M. Dudziak (red.), *Globalizacja czy transgraniczność. Ekonomiczne aspekty integracji europejskiej w regionie przygranicznym*, Gorzów Wielkopolski, s. 138-145.
3. M. Dudziak, P. Nisiewicz, 2006, *Ekonomiczne aspekty integracji Polski z Unią Europejską na przykładzie województwa lubuskiego*, [w:] T. Marcinkowski (red.), *Otwarta Europa*, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim, s. 289-297.
4. M. Dudziak, 2009, *Instrumenty finansowe Unii Europejskiej w Polsce realną szansą rozwoju*, [w:] W. Sługocki (red.), *Polityka regionalna w Polsce jako przestrzeń aktywności samorządu terytorialnego*, Dom Wydawniczy ELIPSA, Warszawa, s. 34-40.
5. M. Dudziak, 2022, *Dole i niedole konkurencyjności samorządów terytorialnych w Polsce w XXI wieku. Zarys problemów* [w:] J. Soboń, A. Sobczak, A. Wała (red.), *Przewaga konkurencyjna w biznesie i gospodarce*, Gorzów Wielkopolski, Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, s. 51-55.
6. M. Dudziak, 2023, *Paradoks Uroborosa. Społeczne i kulturowe czynniki w planowaniu i wdrażaniu innowacji*, [w:] A. Majzel, A. Wała (red.), *Innowacje - od idei po użytkowanie. Teoria i zastosowania w praktyce, t. I., By innowacja miała wartość*, Gorzów Wielkopolski, s. 77-87.

Pogranicze polsko-niemieckie jest obszarem o zróżnicowanych dynamikach i uwarunkowaniach reagujących na zmieniające się determinanty o charakterze politycznym i ustrojowym. Niezwykle ważnym momentem w historii tego obszaru są lata 2004 (wstąpienia Polski do Unii Europejskiej) oraz 2007 (wejście Polski do Strefy Schengen).

Kolejny obszar moich zainteresowań badawczych wiąże się zatem wprost z problemem bezpieczeństwa kulturowego w regionie transgranicznym. Kwestii tej poświęciłem jeden z numerów periodyku „Studia – konteksty pogranicza” oraz cykl dwóch konferencji pod tytułem „Bezpieczeństwo na pograniczu”, zorganizowanych w latach 2008 i 2009.

Bezpieczeństwa kulturowego w regionie transgranicznym dotyczą publikacje:

1. M. Dudziak, 2021, *Bezpieczeństwo kulturowe w regionie transgranicznym „po Schengen”*, „Studia – konteksty pogranicza”, nr 5, s. 5-12.
2. M. Dudziak, 2020, *Europa a Noworosja: nostalgie i retrotopie* [w:] J. Tymanowski, A. Skwarski, N. Moch (red.), *Rosja w procesie wyzwania – między demokracją a autorytaryzmem*, Dom Wydawniczy ELIPSA, Warszawa, s. 15-24.

Od zakończenia studiów jednolitych magisterskich znacząca część mojej aktywności naukowej oparła się o współpracę z następującymi ośrodkami krajowymi i zagranicznymi:

1. Od 2001 do 2004 – Zakład Badań Narodowościowych Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, w którym byłem inicjatorem i prowadzącym projekt cykliczny pod nazwą „Collegium Europejskie Polskiej Akademii Nauk”. Przedsięwzięcie polegało na organizacji przeprowadzeniu cyklicznych ogólnopolskich seminariów dla przedstawicieli głównie organizacji pozarządowych. Seminaria dotyczyły problematyki związanej z szeroko pojętą akcesją Polski do struktur Unii Europejskiej. Na polu naukowym współpraca z Zakładem Badań Narodowościowych zaowocowała następującymi publikacjami:

- M. Dudziak, 2000, *Być w Europie - Myśleć Pograniczem*, [w:] W. J. Burszta (red.), *Euroregion „Pro Europa Viadrina” pomostem do Zjednoczonej Europy. Analizy i rozpoznania*, Gorzów Wielkopolski, s. 69-85.
- M. Dudziak, 2001, *O niektórych aspektach wielokulturowości na pograniczu polsko-niemieckim*, „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa”, nr 19, s. 143-151.
- M. Dudziak, 2002, *Euroregiony, jako nowa kategoria badawcza. Euroregiony jako nowa kategoria badawcza. Centrum Badań Euroregionalnych Polskiej Akademii Nauk (2000-2002)*, „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa”, nr 21, s. 205-208.

2. Od 2002 do chwili obecnej moim podstawowym miejscem pracy jest Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim (wcześniej Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim). Z tego okresu pochodzą m.in. publikacje:

- M. Dudziak, 2002, *Europa. Od państwa narodowego do ustroju plemiennego?*, [w:] P. Kondrat, A. Głazik (red.), *Europa bez granic. Polska a Unia Europejska*,

Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, s. 203-220.

- M. Dudziak, 2003, *Między informacją a propagandą. Niektóre aspekty informacji europejskiej*, [w:] T. Marcinkowski (red.), *Komunikacja. Propaganda. Reklama*, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, s. 275-281.
- M. Dudziak, 2006, *Centrum Badań Euroregionalnych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej pod patronatem Instytutu Slawistyki PAN w Warszawie. Zarys Historii*, [w:] Z. Głodek, P. Nisiewicz, M. Dudziak (red.), *Globalizacja czy transgraniczność. Ekonomiczne aspekty integracji europejskiej w regionie przygranicznym*, Gorzów Wielkopolski, s. 138-145.
- M. Dudziak, P. Nisiewicz, 2006, *Ekonomiczne aspekty integracji Polski z Unią Europejską na przykładzie województwa lubuskiego*, [w:] T. Marcinkowski (red.), *Otwarta Europa*, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim, s. 289-297.
- M. Dudziak, 2010, *Christian Christiansen. Mikropowieść woldenberska*, [w:] J. Faryś, T. Sikorski, P. Słowiński (red.), *Wrzesień 1939 roku. Geneza II wojny światowej w polskiej perspektywie*, t. II, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, s. 237-241.
- M. Dudziak, 2014, *Szkic o złotym pługu, czyli gorzowska wielokulturowość i (pop)wielokulturowość powtórnie odkryte*, [w:] B. Orłowska, P. Krzyżanowski (red.), *Gorzów miastem wielu kultur*, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, s. 199-208.
- M. Dudziak, 2018, *Schleiermacher, Heidegger, Habermas, Gadamer. Landsberskie fundamenty hermeneutyki*, [w:] S. Dworacki, M. Jaworoska-Wołoszyn (red.), *Filozofia w literaturze i sztuce*, Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, s. 169-176.
- M. Dudziak, 2019, *Monadyzm i nomadyzm. Współczesna plemienność Europy*, [w:] T. Marcinkowski, Z. Czachór, *Polska – Niemcy – Unia Europejska w procesie zmian*, Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, s. 183-194.
- M. Dudziak, 2019, *Homogeniczność i różnorodność. Pantenomiczne konteksty wielokulturowości. Refleksje na marginesach gorzowskich Wigilii Narodów*, [w:] B.

Orłowska, P. Krzyżanowski, K. Wasilewski (red.), *Kustosz cygańskiej pamięci: księga dedykowana Edwardowi Dębickiemu w 85. rocznicę urodzin oraz w 65. rocznicę pracy twórczej i artystycznej*, Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, s. 177-188.

- M. Dudziak, 2022, *Dole i niedole konkurencyjności samorządów terytorialnych w Polsce w XXI wieku. Zarys problemów*, [w:] J. Soboń, A. Sobczak, A. Wala (red.), *Przewaga konkurencyjna w biznesie i gospodarce*, Gorzów Wielkopolski, Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, s. 51-55.
- M. Dudziak, 2023, *Paradoks Uroborosa. Społeczne i kulturowe czynniki w planowaniu i wdrażaniu innowacji*, [w:] A. Majzel, A. Wala (red.), *Innowacje – od idei po użytkowanie. Teoria i zastosowania w praktyce, t. I., By innowacja miała wartość*, Gorzów Wielkopolski, s. 77-87.

3. Od 2006 do 2010 – Märkischen Institutes für Technologie- und Innovationsförderung e.V., (Strausberg/ Niemcy), z którym w szczególności współpracowałem w zakresie inicjowania i organizacji polsko-niemieckich konferencji pod tytułem „Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania bezpieczeństwa państwa i obywateli po wejściu Polski do Strefy Schengen na przykładzie pogranicza lubusko-brandenburskiego”, „Euroregion” oraz „Dziedzictwo i przyszłość. Tradycje lecznictwa publicznego we wschodniej Brandenburgii do roku 1945 w perspektywie rozwoju transgranicznych kooperacji”. Efektem naukowym powyższej współpracy są m. in. publikacje:

- M. Dudziak (red.), 2006, *Region – Euroregion – Wspólna Europa*, Gorzów Wielkopolski.
- M. Dudziak, B. Orłowska (red.), 2021, *Bezpieczeństwo kulturowe w regionie transgranicznym „po Schengen”*, „Studia – konteksty pogranicza”, nr 5, Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

4. Od 2005 do 2011 – Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, gdzie byłem zatrudniony jako adiunkt. Efektem naukowym tego okresu są następujące publikacje:

- M. Dudziak, 2005, *Ziemia Lubuska – Euroregion – Nowa Marchia. Rzecz o konstruowaniu tożsamości kulturowej*, „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa”, nr 27, s. 209-214.

- M. Dudziak, 2006, *Tożsamość a wielokulturowość. Od dezintegracji do integracji wspólnoty*, „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa”, nr 28, s. 167-180.
- M. Dudziak, 2006, *Naród – Tożsamość – Kultura. Między koniecznością a wyborem*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, nr 41, s. 253-256.
- M. Dudziak (red.), 2007, *Polska refleksja nad Europą. Wybór tekstów*, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Poznań – Warszawa.
- M. Dudziak, W. J. Burszta, R. Piotrowski (red.), 2009, *Europa – Slavia – Germania. W poszukiwaniu tożsamości*, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Gorzów Wielkopolski – Poznań – Warszawa.

5. Od 2009 do 2012 – Instytut Historii Stosowanej Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, z którym – w ramach współpracy – pozyskałem grant na realizację projektu pod tytułem „Dom Poetów” finansowanego przez Erinnerung, Verantwortung Und Zukunft Stiftung, Frankfurt O. – Berlin.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

- prowadzenie wykładów i ćwiczeń z przedmiotów od 01.10.2002 do chwili obecnej: antropologia kultury; wprowadzenia do kulturoznawstwa; laboratorium metodologiczne; teoria kultury; współczesne orientacje w naukach humanistycznych i społecznych; seminarium dyplomowe; komunikacja transkulturowa; project design; system instytucji kultury w Polsce i Europie; projekt kierowany; dziedzictwo kulturowe pogranicza; współczesne problemy socjologiczne; socjologia edukacji; socjologia czasu wolnego; wiedza o kulturze; kultura regionu; euroregiony i ich funkcjonowanie; społeczno-ekonomiczne aspekty Unii Europejskiej; socjologia czasu wolnego; historia architektury i sztuki; etyka i kultura – Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim: Wydział Humanistyczny, Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego, Wydział Turystyki i Nauk o Zdrowiu;

- ponadto w roku 2009 w trakcie pracy w Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk prowadziłem zajęcia w ramach studium doktoranckiego z obszaru tematycznego związanego z wielokulturowością oraz pograniczem polsko-niemieckim;

- w latach 2006-2020 byłem recenzentem 42 prac licencjackich na Wydziale Humanistycznym, Wydziale Nauk o Zdrowiu, Wydziale Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim;

- w latach 2004-2009 byłem promotorem 32 prac licencjackich w Instytucie Administracji Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim;

- w latach 2013-2014 – promotorem 7 prac licencjackich na Wydziale Humanistycznym (kierunek kulturoznawstwo) w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim.

Inne:

- Udział w cyklu audycji nt. Wielokulturowość, Multikulturowość. Pogranicze polsko-niemieckie, 2010-2021, Radio Zachód/ Radio Gorzów, Gorzów Wielkopolski.
- Wygłoszenie wykładu nt. Pogranicze polsko-niemieckie. Przeszłość i teraźniejszość, 2015, Zespół Szkół Ogólnokształcących, Świebodzin.
- Wygłoszenie wykładu nt. Perspektywy migracji transgranicznych, 2016, Zespół Szkół Ogólnokształcących, Ośno Lubuskie.
- Wygłoszenie wykładu nt. Wielokulturowość transgraniczna, 2017, Uniwersytet III Wieku, Witnica.
- Wygłoszenie wykładu nt. Bruno Schulz, Drohobycz i Gorzów, 2021, IV Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kotarbińskiego, Gorzów Wielkopolski.
- Udział w audycji nt. Wielokulturowość Polski Zachodniej, 2021, Radio Szczecin, Szczecin.
- Udział w audycji nt. Postkolonializm, 2021, Radio PiK, Bydgoszcz.
- Udział w audycji nt. Kolonializm i postkolonializm, 2021, Radio TOK FM, Warszawa.
- Udział w audycji nt. Postkolonializm, 2021, Telewizja TeleTop, Gorzów Wielkopolski.
- Udział w audycji nt. Postkolonializm, 2021, Telewizja Polsat News2, Warszawa.
- Udział w audycji nt. Postkolonializm, 2021, TVP Warszawa, Warszawa.
- Wygłoszenie wykładu nt. Tajemnica Mesjasza Bruno Schulza, 2022, II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie, Gorzów Wielkopolski.
- Wygłoszenie wykładu nt. Transgranicze: przeszłości przyszłość, 2022, Uniwersytet III Wieku, Dębno.
- Udział w audycji nt. Wielokulturowość. Relacje polsko-ukraińskie, 2022, Radio Plus, Gorzów Wielkopolski.

- Udział w audycji nt. Antropocen, 2023, TVP Poznań, Poznań.
- Pełnienie funkcji koordynatora i współwykonawcy polsko-niemieckich projektów o charakterze kulturoznawczym pt. „Spotkania z historią”, których pokłosiem są poniższe popularyzatorskie publikacje:
 1. *Spotkania z historią: Łagów = Treffen mit der Geschichte: Lagow*, 2014, Łagów.
 2. *Spotkania z historią: Ośno Lubuskie = Treffen mit der Geschichte: Drossen/Neumark*, 2014, Ośno Lubuskie.
 3. *Spotkania z historią: gmina Deszczno = Treffen mit der Geschichte: Gemeinde Dechsel*, 2012, Deszczno.
 4. *Spotkania z historią: gmina Przytoczna = Treffen mit der Geschichte: Gemeinde Prittisch*, 2011, Przytoczna.
 5. *Spotkania z historią: Pszczew = Treffen mit der Geschichte: Betsche*, 2011, Pszczew.
 6. *Spotkania z historią: Trzciel = Treffen mit der Geschichte: Tirschtiegel*, 2011, Trzciel.
 7. *Spotkania z historią = Treffen mit der Geschichte: Gmina Santok = Gemeinde Zantoch*, 2010, Santok.

Funkcje pozostałe:

- Zastępca Dyrektora ds. studenckich w Instytucie Administracji Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, 2008.
- Przewodniczący Komisji ds. Jakości Kształcenia Zakładu Kulturoznawstwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, 2011-2015.
- Członek Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Humanistycznego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim 2011-2016.
- Pełnomocnik Rektora Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim ds. równego traktowania, od 2021 do chwili obecnej.

1. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

- od 2006 do 2010 – współpracownik pisma społeczno-kulturalnego „LAMUS”, Gorzów Wielkopolski;
- od roku 2021 współpracownik pisma „PEGAZ Lubuski”, Gorzów Wielkopolski.

Recenzent następujących czasopism naukowych:

1. „Almanach karaimski”. Czasopismo wydawane przez Bitik. Karaimską Oficynę Wydawniczą / Związek Karaimów Polskich, Wrocław 2022.
2. „Roczniki teologiczne”, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Lublin 2021 i 2023.
3. „Our Europe. Ethnography – Ethnology – Anthropology of Culture”, Poznań 2018.

